

Kế hoạch cho năm tới

> Chúng tôi dự định sản xuất một bộ phim tài liệu ngắn (khoảng 20 phút) giới thiệu những lợi ích đa dạng mà các không gian sáng tạo đã mang lại cho Hà Nội và giới trẻ nói riêng.

Nếu tình hình COVID được cải thiện ở Việt Nam và nếu các nhà nghiên cứu ở bên ngoài Việt Nam có thể đến đó để thực hiện nghiên cứu thực địa, chúng tôi dự định sẽ tìm hiểu quá trình thể chế hóa các không gian sáng tạo đang diễn ra.

Chúng tôi sẽ hiệu đính hai bài báo đã nộp trong năm nay khi chúng tôi nhận được những lời nhận xét.

Loại sản phẩm dự kiến trong năm tới

- > Sản phẩm đồng sản xuất đa phương tiện
- > Sự kiện
- > Ấn phẩm khoa học;
- > Trình bày tại một hội nghị

Sự phá chuẩn của thanh thiếu niên trong Thành phố Sáng tạo Việt Nam

Hà Nội

NHÀ NGHIÊN CỨU:

D. Labbé, S. Turner, Phạm Quỳnh Hương, Chu Ngọc Huyền, Trần Thủy

SINH VIÊN:

Celia Zuberec, Nguyễn Thanh Tú, Aaron Vansintjan

TRƯỜNG HỢP NGHIÊN CỨU NÀY TÌM HIỂU VỀ THỂ HỆ ĐẦU TIÊN CỦA CÁC KHÔNG GIAN SÁNG TẠO (PHẦN LỚN ĐƯỢC MỞ TRONG THẬP NIÊN 2010) Ở HÀ NỘI ĐỂ HIỂU ĐIỀU GÌ ĐÃ THỨC ĐẨY VIỆC NHỮNG CƠ SỞ NÀY ĐƯỢC MỞ RA, LIỆU NGƯỜI DÙNG VÀ NGƯỜI SÁNG LẬP CỦA CHÚNG CÓ THAM GIA VÀO CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁ CHUẨN HAY KHÔNG VÀ CHÚNG CÓ VAI TRÒ GÌ KHI LÀ MỘT LOẠI HÌNH KHÔNG GIAN CÔNG CỘNG MỚI CỦA THÀNH PHỐ.

Điểm nổi bật

> Dự án này có hai mục tiêu. Thứ nhất, hiểu rõ về cách thức xuất hiện và biến mất của các 'không gian nghệ thuật độc lập/không gian sáng tạo' ở Hà Nội được vận hành bởi hoặc thu hút giới trẻ. Thứ hai, tìm hiểu xem những người sáng lập và người sử dụng không gian sáng tạo tin rằng họ đang, hoặc họ thực sự đang phá vỡ những chuẩn mực về luật pháp và văn hóa liên quan đến việc sử dụng/hành động của họ trong những không gian như vậy.

Đối với mục đích của nghiên cứu này, không gian hoặc trung tâm sáng tạo được định nghĩa là bao gồm một số loại hình sáng tạo/hoạt động sáng tạo liên quan đến nghệ thuật. Điều này có thể liên quan đến nghệ thuật thị giác, âm nhạc, múa, thời trang cũng như thiết kế và sáng tạo hàng hóa khác cùng các cuộc họp và triển lãm liên quan đến bất kỳ loại hình nào trong số này. Không gian làm việc chung cũng có thể hiện hữu, nhưng chúng tôi không tập trung vào những địa điểm chỉ dành riêng cho không gian làm việc chung; chúng tôi cũng không quan tâm đến các không gian chủ yếu là trung tâm CNTT. Tuy nhiên, trong một không gian sáng tạo lớn hơn, những loại hình này, cùng với các quán bar và quán cà phê cũng có thể tồn tại.

Cụ thể hơn, chúng tôi muốn biết:

- > Động lực và chiến lược của những cá nhân tạo ra/tổ chức/chiếm hữu không gian sáng tạo ở Hà Nội là gì? Họ phá vỡ những quy tắc và chuẩn mực nào (nếu có), tại sao và như thế nào?
- > Mặc dù người thuê của những không gian sáng tạo này có thể không phải là thanh thiếu niên, nhưng chúng tôi muốn biết: thanh thiếu niên được những người khác tính đến như thế nào trong việc tạo ra những không gian này (nếu những người sáng tạo lớn tuổi hơn) và thanh thiếu niên tương tác với những không gian này như thế nào và trong những vai trò gì?

Coordination centrale TRYSPACES
Tryspaces@ucs.inrs.ca
Institut national de la recherche scientifique
Centre - Urbanisation Culture Société
385, rue Sherbrooke Est Montréal (Québec) H2X 1E3
514 499-4058

<https://www.facebook.com/tryspaces/>
https://www.instagram.com/tryspaces_digital/
<https://twitter.com/tryspaces>
<http://tryspaces.org/>
<https://vimeo.com/user72205844>

Những hoạt động đã được thực hiện trong năm nay

- > Chúng tôi đã viết và gửi một bài báo dựa trên việc tổng hợp tài liệu hiện có với sự phản biện về câu hỏi về diễn ngôn/chính sách đối với các không gian sáng tạo và thành phố sáng tạo ở khu vực Đông và Đông Nam Á (bài báo hiện đang được bình duyệt);
- > Chúng tôi đã viết và gửi một bài báo dựa trên hơn 80 cuộc phỏng vấn với những người sáng lập, người thuê và người sử dụng của 10 không gian sáng tạo tại Hà Nội. Bài báo đã được gửi cho Urban Studies và hiện đang được bình duyệt.
- > Chúng tôi đang tiến hành nghiên cứu đào sâu (từ xa) về quá trình thể chế hóa các không gian sáng tạo ở Hà Nội tiếp tục diễn ra sau khi thủ đô Việt Nam được UNESCO công nhận là “Thành phố Thiết kế Sáng tạo”.

Kết quả sơ bộ

Các không gian sáng tạo của Hà Nội, giống như những không gian tương tự ở phương Tây và ở các nước khác trong khu vực Đông và Đông Nam Á, là những địa điểm đem đến không gian cho các cá nhân để họ sáng tạo và hợp tác, kết nối và tham gia vào hoạt động cộng đồng và phát triển kinh doanh trong lĩnh vực văn hóa. Tuy nhiên, các không gian sáng tạo bùng nổ với số lượng lớn trong thập niên 2010 nhìn chung có quy mô khiêm tốn so với một số không gian tương tự ở nước ngoài, từ không gian nghệ thuật cho nghệ thuật thị giác và nghệ thuật biểu diễn, đến các địa điểm cho các buổi tọa đàm và triển lãm, đôi khi cũng có các cửa hàng thương mại nhỏ. Hầu hết là các không gian do người dân mở ra và vận hành, đã được thành lập và phát triển mà không cần sự tài trợ của nhà nước. Trong bối cảnh mà nhà nước từ lâu đã dè dặt trước việc sản xuất văn hóa độc lập (đặc biệt là ở dạng đương đại hoặc thử nghiệm), các trung tâm ở Hà Nội phải đối mặt với nhiều hình thức kiểm soát của nhà

nước và thường xuyên bị hạn chế trong các hoạt động của họ. Họ phải đối phó với sự kiểm duyệt của nhà nước áp đặt lên các sự kiện và hoạt động cộng đồng mà họ tổ chức, nếu không họ sẽ phải chịu các khoản phạt nặng. Một số trong đó cũng bị coi là phá chuẩn quá nhiều và bị buộc phải đóng cửa tạm thời và vĩnh viễn. Tuy nhiên, bất chấp vô số rào cản mà các không gian phải đối mặt, chúng đã trở thành những địa điểm quan trọng cho việc tụ họp và hình thành nền nghệ thuật đương đại đang dần xuất hiện của thành phố và các nền văn hóa phản biện. Chúng tôi nhận thấy rằng những người vận hành và người sử dụng các không gian sáng tạo của Hà Nội sử dụng một loạt các kỹ thuật tham gia chính trị khéo léo và các chiến thuật phản kháng trong nỗ lực nhằm duy trì hoạt động. Dựa trên khái niệm ‘chính trị phi chính thức từ bên dưới’ (hay ‘chính trị đời sống’) của Tessa Morris-Suzuki (2017), chúng tôi lập luận rằng các không gian sáng tạo tìm cách cung cấp không gian tự chủ (một phần), tách biệt với bộ máy chính quyền ở Hà Nội. Phân tích của chúng tôi còn cho thấy rằng các nghệ sĩ, trí thức và các nhà sản xuất văn hóa khác sử dụng những không gian này để thách thức sự kiểm soát của nhà nước. Họ làm như vậy không phải bằng cách vận động các thể chế chính thức để thay đổi chính sách, mà thay vào đó là thông qua việc tạo lập môi trường văn hóa xã hội cởi mở và tự do hơn mà họ tìm kiếm, từ dưới lên.

